

JO MUINAISET ROOMALAISET...

(Julkaistu aikaisemmin Helsingin Reservin Sanomissa)

Kaikki tiedämme, että antiikin Roomalla oli mahtava sotakoneisto. Mutta paljonko tiedämme sen organisaatiosta, aseistuksesta ja taktiikasta? Tämä tiedollinen aukko on nyt helppo tukkia brittiläisen tutkijan Adrian Goldsworthyn upeasti kuvitetulla ja asiantuntevasti kirjoitetulla teoksella Rooman sotilasmahti.

Japanin samurai-kulttuuri kiehtoo edelleen myös meitä suomalaisia, mistä hyvä esimerkki oli viimevuotinen samurai-näyttely Tampereella. Japanissa samurai-tarinoilla on pitkä perinne ja nyt niihin voi tutustua myös suomeksi Juhani Lompolon kirjassa Samurait.

Lukemattomat ovat sodat, joita on käyty uskonnon nimissä. Mutta paljonko itse asiassa tiedämme edes maailman ns. suurista uskonnoista? Todennäköisesti joidenkin kliseiden lisäksi ei kovin paljon - lukuun ottamatta ehkä omaa luterilaista versiotamme kristinuskosta. Kuitenkin uskontojen vaikutus meidän oman aikamme tapahtumiin on jatkuvasti läsnä. Otava on kustantanut suomenkielisen laitoksen brittiasiantuntija Ninian Smartin massiivisesta teoksesta Uskontojen maailma. Hyvän hakemistonsa ansiosta kirja toimii myös hakuteoksena.

Niin sanotuista punaupseereista on viime vuosina ilmestynyt useita kirjoja. Uusin joukossa on Kimmo Lehtimäen kirja isoisästään Verner Lehtimäestä. Tämä on poikkeuksellisen mielenkiintoinen sillä Lehtimäki toimi vapaussodan jälkeen Muurmannin legioonan johtotehtävissä ja punalaivaston lentäjänä. Yhdysvalloissa vietettyjen vuosien jälkeen hän palasi Neuvostoliittoon jossa hän joutui Stalinin teurasmyllyn rattaisiin. Lehtimäki teloitettiin huhtikuussa 1938 Leningradissa.

Eversti Erkki Nordbergiä on totuttu pitämään persoonallisten turvallisuuspoliittisten selvitysten kirjoittajana. Hänen uusin kirjansa käsittelee "Suomen kuumaa perunaa", eli Natoa. Nordbergin pohtii Naton potentiaalista merkitystä Suomen puolustamisessa. Haitta vai hyöty? Natolla ei loppujen lopuksi näytä olevan kovin suuria maavoimia annettavaksi mihinkään tehtävään, mutta ilmapuolustukseen löytyykin enemmän paukkuja. Kirjassa analysoidaan myös EU:n rakenteilla olevaa sotilasvoimaa sekä Venäjän viimeaikaista kehitystä. Venäjän sotavoimat näyttävätkin olevan nousemassa muutaman vuoden takaisesta rappiutilastaan. Kirjan lukeminen vahvisti ainakin tämän kirjoittajan näkemystä siitä, että Suomen kokoisen maan puolustamiseen ei Natolta - eikä näin ollen myös EU:lta - löydy tarvittavia joukkoja. Yleiseen asevelvollisuuteen perustuva armeijamme on meille välttämätön. Mielestäni Naton jäsenyydestä ei toisaalta olisi haittaa, päinvastoin.

Sotilaallinen, poliittinen ja teollinen tiedustelu on aina ollut läsnä, mutta on viime vuosina noussut entistä näkyvämmiin esille. Pitkän EU-komission palveluksessa ollut Jan-Peter Paul on koonnut näkemyksensä tämän päivän tiedustelukentästä kirjaan Tiedustelu 2000-luvulla. Paul kritisoi melko voimakkaasti Suomen Supoa ja kehottaa hakeutumaan aktiivisesti kansainväliseen yhteistyöhön, jotta asiantuntemusta lisättäisiin. Keskustelu

Supon ympärillä on monestakin syystä käynyt vilkkaana ja veikkaukseni on, että tilanne tulee jatkumaan.

Olen jo usean vuoden ajan kevätkauden viimeisessä lehdessä tuonut esille jonkun ruokaan liittyvän kirjan, ajatuksena tarjota vaihtoehtoa kesävierailujen tuliaisiksi tai omaksi ratoksi grillijuhlia suunnitellessa. Tällä kerralla haluan mainita Keittotaidon kannettavan käsikirjan, joka on Ranskan kuninkaan Ludvig XV:n keittiömestarin reseptikokoelma vuodelta 1767. Kirja sisältää paljon hauskaa tietoa silloisesta ruokakulttuurista ja monia kokeilemisen arvoisia reseptejä. Sen ulkoasu on lisäksi tehty oivallisesti vanhan kirjan näköiseksi. Näissä merkeissä toivotan lukijoille hyvää kesää!

Markus Anaja

Adrian Goldsworthy, Rooman sotilasmahti. Karisto, Hämeenlinna 2005. 224 sivua, valokuva- ja piirroskuvitus. Hinta noin 43 euroa.

Juhani Lompolo, Samurait. Japanin klassisia sankaritarinoita. Tammi, Helsinki 2004. 208 sivua. Hinta noin 30 euroa.

Ninian Smart, Uskontojen maailma. Otava, Helsinki 2005. 632 sivua, kuvitettu. Hinta noin 62 euroa.

Raimo Nissinen, Eteläpohjalaisia taistelussa Valkeasaresta Metsäpirttiin. (Alavuden veteraanien perinnehuonekirjasto No 6). Alavuden Sotaveteraanien perinnehuone-toimikunta, Alavus 2005. 239 sivua, valokuvia. Hinta?

Kimmo Lehtimäki, Punapäällikkö Verner Lehtimäki. Revontuli, [Tampere] 2005. 365 sivua, valokuvia. Hinta noin 30 euroa.

Erkki Nordberg, Suomi, EU, Nato ja Venäjä. Art House, Helsinki 2004. 316 sivua, karttoja. Hinta noin 44 euroa.

Jan-Peter Paul, Tiedustelu 2000-luvulla. Tammi, Helsinki 2005. 159 sivua. Hinta noin 34 euroa.

Ludvig XV:n keittiömestari (toim. Leena Järstä ja Tuula Royer-Rantala), Keittotaidon kannettava käsikirja. Otava, Helsinki 2005. 381 sivua. Hinta noin 33 euroa.